

Hjalmar Branting: Tal på första maj 1901

Talare

Hjalmar Branting
Riksdagsman

Datum

1 maj 1901

Plats

Stockholm

Första maj, från början förbehållen 8-timmarskrafvet, har af förhållandenas maktblifvit i vårt land ägnad åt arbetareklassens alla lifsfrågor. Och då nu hos oss en storfråga trängt sig dominerande fram, skall första maj visa hvad arbetarne däri tänka och vilja. Hur har försvarsfrågan blifvit så brännande? Det finns däri förståndsmoment, som gjort sig gällande nu. Vi ha t.ex. sett stora nationer, som inom egna gränser upprätthålla en viss frihet, likväl trampa svagare folk under fötterna. Inom vårt eget land ha vi sett rikedomar börja exploateras, som en dag kunde locka till liknanderöf varebragder. Ty kapitalismen känner ingen annan gud än pänningen och har ickenågot annat fosterland än det, där rikedom står att vinna. (Bifall). Men dessa mera aflägsna faror skulle dock knappast ha gjort ett sådant intryck utanden känslöstämning, som uppstått, då vi sett huru vårt gamla broderland Finland trampats under fötterna, det svenska folket har icke kunnat undgå att med en beklämd känsla af egna ovissa framtidsöden iakttaga detta det ryska tsarväldets framfart. Märk väl: det är icke det ryska folket, utan den ryska despotismen, som utgör en faraför all vesterländsk civilisation. Allt hvad frihetssinne har i hela Europa har också klart för sig denna fara och skänker sin lefvande sympati åt despotismens hjältemodiga motståndare inom Ryssland själf. Nu ser det också ut som om den nye industrialismen, då den skapat den nya ryska arbetareklassen, omsider gifvit det behöfliga stödet för den unga intelligens, som där vill gå despotismens mara in på lifvet. (Applåder). Vår hela ärliga medkänsla bör stå på dessa kämpars sida, de svenska arbetarne skola icke tveka att instämma i de opinionsyttringar, som det internationella proletariatet i dessa dagar världen rundta gifva för sina så tappert kämpande ryska kamrater. (Bifall). Men så länge detta ryska tsarvälde ännu består måste vi svenskar tänka på att hållalås för vårt eget hus. Dock icke må därför de gamla militärdoktrinernas män tro sigensamma herrar, med sina dogmer om lång kasärnöfningstid, maskinmässig exerciso. v.[s?] v. Vi ha erfarenheten, hela historien till stöd på vår sida, att denna militäradogmatism icke håller streck. Det har hittills alltid varit en kraftig folkanda, som när det verkligen gällt räddat nationerna. Och så lär det bli äfven i

framtiden. (Starkt bifall). Ser man till detta då blir vår försvarsfråga något oändligt mycket mer, än hvad den regering tror, som aldrig lärt sig att se annat än i smått. Det gäller här att lägga hufvudvikten på att skapa ett enigt folk, som vill lefva och icke dö, som vill hålla obrottsligt samman för att krossa fienden, det må nu vara kossacker [kosacker] utifrån eller Borås-kossacker härhemma. (Bra). Men just därför får här icke ett förslag fuskas igenom, som endast betryggar det militära väldet, men lämnar å sido allt det andra, det väsentliga. Nej, uppskof det är nufolkets första bud, och folket fordrar att riksdagen, det vill här säga andra kammaren, har mod att stå solidariskt just med folket samt icke låter sig drifva med lock eller pock. Gör andra kammaren sin enkla plikt, måste det omsider bli klart äfven för demaktegande att frågan är större än de velat se, att det kräves ej blott en härordning, utan lika viktigt folkliga garantier, och att målet skall vara medvetet och klart enverklig natione [I] samling. Härtill är första budet den allmänna rösträtten. Gifves den, då skola förvisso också de djupa leden villigt åtaga sig nödvändiga bördor då de på samma gång känns att dem gifvits ett fosterland. Med den allmänna rösträtten skola vi sedan i allriktningar kunna bygga vidare upp vårt fädernesland, verka för att det blir bättrestäl [I]t för dem, som nu få bära dagens tunga och hetta. Ett lefve därför för den allmänna rösträtten!

Taggar

1 maj, 1900-tal, 1901, Första maj, Man, Politiska tal, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/hjalmar-branting-tal-pa-forsta-maj-1901>